

Hakassi / Khakass / Хакас Hakas

latinisatsioon / romanization: KNAB 1995-02-05

1	А а	a	14	К к	k	27	Ф ф*	f
2	Б б	b	15	Л л	l	28	Х х	h
3	В в*	v	16	М м	m	29	Ц ц*	c
4	Г г	g	17	Н н	n	30	Ч ч	č
5	Ғ ғ ^B	ğ	18	Ң ң ^C	ŋ	31	Ч ч ^D	dž
6	Д д	d	19	О о	o	32	Ш ш*	š
7	Е е	e,je ^A	20	Ӗ ӧ	ö	33	Щ щ*	šč
8	Ӗ ӧ*	ë	21	П п	p	34	Ъ ъ*	"
9	Ж ж*	ž	22	Р р	r	35	Ы ы	y
10	З з	z	23	С с	s	36	Ь ь*	'
11	И и	i	24	Т т	t	37	Э э	è,e ^A
12	І і	ï	25	У у	u	38	Ю ю	ju
13	Й й	j	26	Ү ү	ü	39	Я я	ja

^A Täishääliku, й, ъ ja ь järel, samuti sõna alguses; sõna keskel konsonandi järel ee → ee.

^B Tähestikus alates 1947 (1927–29 h).

^C Kuni 1962 нь (1924–29 н).

^D Tähestikus alates 1947 (1924–29 j).

* Ei esine hakassi omasõnades.

^A After a vowel, й, ъ and ь, also word-initially; word-medially after a consonant ee → ee.

^B Introduced in 1947 (1927–29 h).

^C Until 1962 нь (1924–29 н).

^D Introduced in 1947 (1924–29 j).

* Does not occur in genuine Khakass words.

Märkusi

1. Pikki täishäälikuid, v.a и märgitakse kahe tähega; ии hääldeb [iji]~[ijï].

2. Rõhk on tavaliselt viimasel silbil.

Notes

1. Long vowels, except и, are written with two letters; ии is pronounced [iji]~[ijï].

2. The stress lies mainly on the last syllable.

Hääldus

ğ [ɣ]; h [χ]; i [ɪ]; ï [ɪ]

Pronunciation

Ladina tähestik 1929–1939

A a	G g	L l	P p
B б	Q q = ğ	M m	R r
C c = č	I i	N n	S s
D d	ı ı = ï	Ŋ ɳ = ŋ	Ş ş = š
Ə ə = e	J j	O o	T t
F f	K k	Ө ө = ö	U u

Roman alphabet 1929–1939

V v Y y = ü Z z = ž
X x = h Z z Б б = y

Märkus. Vokaali pikkust varem ei märgitud, seda hakati topelt tähega märkima alles üleminekul kirillitsale 1939.

Note. Vowel length was not marked earlier, it was marked with double letters since the transition to Cyrillic in 1939.

Allikad

Sources

1. *Вопросы совершенствования алфавитов тюркских языков СССР.* «Наука», Москва 1972, с. 187–188.
2. М. И. Исаев. *Языковое строительство в СССР. (Процессы создания письменностей народов СССР.)* «Наука», Москва 1979, с. 323.